

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTOZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Városligeti fasor 1.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszándva.

Megjelenik minden hé-
tén és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

TARTALOM. Egy dohánygyár jubileuma. — Vegyesek. — Ajánlati hirdetésny. — Hirdetésny. — Szerkesztői üzenetek.

Egy dohánygyár jubileuma.

Bármilyen lélekemelő is az, ha egyének egy egész életen át olyan dolognak álltak szolgálatába, mely a nyilvánosságot illeti s ezt teljes meggyőződéssel, hűen, becsülettel tettek, mégis kómikusan hát, ha jubileumot rendeznek, mint amelyet most az erzsébetvárosi dohánygyárban ünnepeleltek.

Ki jubilál tulajdonkép ennel? A hivatalnokok legyenek azok, akik ezelőtt ötven évvel léptek itt állásukba? Nem, ezeknek legnagyobb reszet már hant fedi s helyettük más újabb erők folytatják megkezdett művüket. Nos, tehát az a hivatalnoksereg jubilál, akik közül nincs egy sem, mely a gyár megnyitására jelen lett volna? Vagy a munkások jubilálnak, kiknek munkaidejük kevés kivétellel itt csak néhány évre terjed? S végre maga a gyár jubilál, annak néma falai, melyeknek tulajdonkép nincs mesélni valójuk?

Nem, egyikök sem jubilál s mégis minden egyes részt vesz ez ünnepélyen, n. ly jubileumnak nevezi magát s amelyen szép beszédek mondtak, mintha ez a gyár hozzájárult volna ahhoz, hogy hazánk nagyobb, dicsőbb legyen.

Ha elegendő egy jubileum megtartásához az, hogy egy épalet 50 évig áll s amelyben egy pár év alatt mindig felváltják egymást néhány hivatalnokok és munkások, ha ez elégséges, ugy a Sip-utczában ünnepelel jubileum jogos volt. De ha már most tettekről, érdemeikről beszélünk, melyet egy gyár fennállásának ideje alatt elnyert, ugy igazán nem tudjuk, hogy miképpen jön ez a gyár egy jubileumhoz. Micsoda rendkívülit teremtett is ez az erzsébetvárosi dohánygyár. Mi legalább ugy emlékezünk, hogy a hetvenes és nyolczvanas években valamennyi dohánytözsdes és szivarfogyasztó réme volt, de annakelőtte jelentektelen volt s a legutóbbi években csak a gyártást illetőleg mutathat fel előmenetelt, míg maga a gyártmány jóság és zamat tekintetében mögötte áll sok 4—5 év előtt létesített gyár készítményeinek.

Az ilyen ünnepek rendezői nem jól teszik, ha ilyen dologban a konvencionális szempontot veszik tekintetbe. Ha arról van szó, hogy megtett szolgálatokért, igyekezettel párosult fáradozásért, hogy valamin javítsanak, vagy újat teremtsenek, elismeréssel adozunk, ugy mi az elsők vagyunk, kik a dicshymnus karába belé vágunk, miután ez buzditólag hat a további, szakadatlan és gyümölcsöző tevékenységhez. Ahelyett határozott ellenségei vagyunk mindama kísér-

leteknek, mely a nagyzási hőbortot nagyraeleveli. A legesekelyebben sincs indokolva jubileum ünnepelel tartani, csupán amiatt, hogy az 50 év elerettet és azok, kiknek a megszólítás és köszönő-beszédek mondtak, véleményünk szerint nem tettek semmi mást, csak kötelességüket. Ha például a kassai gyár ünnepelel jubileumot, ugy Cuba szivarjaik két évtized alatt messze tul az ország határain kitünő hírnévre tettek szert; ha a fumei gyár jubilál, ugy pompásan vágott török dohányjai és Virginia szivarja és végre burnótja is valamennyi fogyasztó elismerését elnyerte. De mit akar egy gyár, mely sok éven keresztül annyira elrontott gyártmányokat szállított, hogy azt nem ritkán átdolgozni vagy leszállított áron eladni kellett. Persze ez, amint már felemlítettük, megváltozott. Az erzsébetvárosi gyár egész csinos készítményekkel áll elő és egyáltalán ugy látszik, mintha a gyár jól lenne vezetve. Továbbá a csomagolásnál is több rend uralkodik mint annakelőtte, amikor a ládákban sok felszakított csomag, összetört szivarládók volt. A gyár igyekezik előre haladni, ezt eltagadni nem lehet, de mindazonáltal még nem áll föllette az utóbbi időkben létesített dohánygyáraknak s pedig ugy kellene annak lennie, hogy alkalom legyen egy jubileum megtartásához.

Ha a magánipar vagy magánkereskedői ház ilyenforma ünnepelel rendez, ugy ezzel mindig a praktikus reklámczél van összekötve. Ha pedig valaki üzleti előnyeinek használni, ugy emiatt nem lehet kritizálni, mert mindazt, amit valaki üzleti viszonyainak jobbítására becsülettel tesz, nem lehet rossz néven venni. Nehezen hihető, hogy a m. kir. dohányintézőség e jubileum rendezésénél üzleti szempontból indult ki, mert először is a dolog lenyegénél fogva nincs arra szüksége, misodsor nem is érte volna el ezt a czélt. Mire valók tehát az ilyen intézkedések, melyek csak arra alkalmasak, hogy egy gyártást működésében egy ideig zavarják és néhány hivatalnokban azt a hamis hitet támasztják, hogy valami teljes megelégedésre szolgáló dolgot vizveghez, ahelyett, hogy igyekezze előre haladni és igazán jó munkálatok által elismerést — a közönség elismerését elnyerni.

Vegyesek.

A Stambul szivarkák. Mihelyt megjönnek az ünnepnapok, egyik vagy másik szivar és szivarkafajnak hiányozni kell, s ez természetes. Ünnepelel napokon e fajtákat sokkal jobban keresik, mint

hétköznapokon és mert a túl nagy fogyasztástól félnék, hát nem is adják eladásba, mert miért is kapná a dohányzó azt, a mit kívánna színi, s miért ne részesülne a kisáros ünnepelel napokon abban a kétes élvezetben, hogy a közönséggel nem ritkán vitatkozni kell. Közleltek a pünkösdi ünnepek s a dohányraktárban nem volt Stambul szivarka készletben. Hisz ez nagyon bölcsen és okosan van kigondolva. „A lakosság szokjék hozzá a takarékos-sághoz”. Miért is olyan könnyelmű, hogy egy szivarkáért 5 fillért ad ki, hisz az 1 filléres szivarka is megteszi és azután e fajtából sok millió darab van készen. Egyáltalán nem értjük a közönséget és az árusitót, hogy ilyen csekély-ségek miatt felizgatja magát. Hisz lehet kapni idegen szivarkákat is, mely a külföldön lesz készítve és a m. kir. dohányintézőség utján lesznek eladva s így a soknál is több kell, miért legyen az belföldi szivarka a mit kíván-nak. Igaz, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr és az összes magyarországi sajtó arra törek-szik, hogy az itt készített termékeknek a lehető legnagyobb vételt biztosítson, igaz, hogy nagy lármát és hajtóvadászatot rendeznek, mert egy bécsi gyár megengedte magának, hogy két láda bécsi czipót hozzon Magyarorszába, de azok a termékek melyeket a pénzügyminiszterium külföldről hozat és melyeknek forgalmát annyira forszirozza, mikép megengedi, hogy a külföldi gyárosok készítményeiket hirdetés utján hozzák nyilvánosságra, ezek a gyártmányok bizonynyal valami rendkívüliek lesznek, mert forgalmuk az által lesz emelve, hogy a mi saját dohány-gyártmányainkat időről-időre kifogyani hagyják.

És emiatt fájjalja minden hazafias szív nem annyira a Stambul szivarka vesztését, de inkább a sok százezernyi forint vesztését, mely évenként e különös manipuláció folytán az állampénztárt éri. Igen, nagyon csinos dolog az a hazafiaság, mely igyekezik az ország né-peinek kenyeret és munkát adni, de arra is kell ügyelni, hogy ez irányban először önmagánál kezdje Ezek a mindég hiányzó szivarka-fajok és a külföldi szivarkák tömeges behozata azon igyekezettel, hogy minél több magyar gyártmány fogyjon el, annyira persifillják, hogy az tényleg nevelésesnek tunik fel. Akármilyen körülmény is okozója e hibának, az itt teljesen mindegy, ilyen eseteknek nem szabad előfordulniok és a m. kir. dohányintézőségnek első-sorban kötelessége arról gondoskodni, hogy a saját termékük mindig jobb, versenyképesebb legyen, a mi által az idegen gyártmány nél-külözhetővé válna s nem pedig az, hogy szivar-kafajok, melyek már bizonyos kedveltségnek örvendenek, időközönként megszűnnek létezni.

Konzekvencia. Évekkel ezelőtt egy özvegy asszony a fővárosnak egyik legnépesebb utján egy tözsdét vett meg. A szegény asszony daczára, hogy összes kicsiny vagyonát ezen üzletbe fektette és ellenére annak, hogy k

gyermeküket kellett fentartani, nem tudta az átiratás engedélyét kieszközölni, a melyet aztán egy másik, ki nagy protekcióval rendelkezett, elnyert, anélkül, hogy a helyiséget bírta volna, a melynek fogva aztán itt dohánytözsde azóta nem is létezett. A kérdéses özevgyasszony minden lehetőt megtett, hogy az engedélyt megkapja, miután az előbbi tulajdonos ilyen csunyaul megcsalta őt, — de hasztalan, értécsére adták, hogy ott többé nem lesz tözsde létesítve és öneki magának nem lesz engedély kiadva. A „miért“ természetesen felelet nélkül maradt. Tehát a szegény asszony önmagától távozik az üzlethelyiségből, mert egy másik üzletből, melyet ezen idő alatt vezetett, nem tudott megélni. Azonnal volt itt már egy benyújtó és egy protektor és mert az utóbbi valószínű, hogy azok a képviselők közül való, akik a legheszebben kelnek ki a korrupciónak és protekciónak ellen, úgy emiatt pártfogoltja elnyerte az engedélyt. Természetes, hogy azokat, kik az engedélyt kiosztják, nem érdekli az, hogy az a szegény özevgy, akinek annakidején nem adták ki az engedélyt, csak ezen igazságtalanság miatt lett özevgygyé, mert akkor, amidőn ezt a dohánytözsde megvette, még élt a beteg férje, aki kis vagyonának elvesztését nem bírta elviselni és öngyilkossá lett. — Szegény asszony!

Gyufa. A most élénken folytatott hajszát az osztrák gyufagyártmányok behozatalát illetőleg nem igen soka fog tartani, miután a gyártmányok értéke nagyon is kétes, melyet a közönségnek helyettük pótlólag nyújtanak. Természetes, hogy az olyan gyártmányt, amelyet p. o. a Pojatzki Fl. és társa cég Deutschlandsbergből — Grác mellett ide szállt, ennek ellenére is veszik, mert végre is azt óhajtjuk a gyufától, hogy égjen s dörzsöléstől sziporkázza ne freceszenjen széjjel, hogy az ember e procedura alatt ne legyen ama veszélynek kitéve, hogy szemvilágát elveszti. És hajszáknál a legrosszabbul jár a kisárus, aki olykor a beküldött ajánlatok és ügynökök által befolyásoltatja magát, hogy feladja a már bevezetett kitűnő gyufa eladását és helyette valami hitvány árut vesz raktára, mely — nyíltan megválvá — bizonyított mennyiségben lesz készítve Magyarországon. Ha majd a honi gyárak kitűnő jó árut készítenek, úgy mi magunk legmelegebben fogjuk ajánlani, addig azonban maradjon mindenki azon gyártmány mellett, melynek jósága minden kétségen felül áll.

40241.
V. 1901.

Ajánlati hirdetés.

A nagyváradi m. kir. p. ü. igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Bihar megyébe kebelezett Nagyvárad városában üresedésbe jött dohánygyárudára betöltése végett írásbeli ajánlatok beadása után 1901. június 8-án délelőtt 11 órakor a p. ü. igazgatóságnál versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát ugyancsak a versenyzők által az eladás után igénybe vehető ellátási jutalék fogja képezni és a dohánygyárudára annak fog átadatni, ki a legcélszerűbb eladási díjt fogja követelni, mindazonáltal a kincstár fentartja magának azon jogot, hogy versenyzők között szabadon választhasson, mi okból az ajánlattevő semmi esetben sem támaszthat igényt azért, mivel ajánlata el nem fogadtatott.

A dohánygyárudára kezeléséért addig míg magának kezelésben volt, a nagyárus 6070 korona tözsdíj élvezett.

A dohánygyárudának utolsó három évi

nyers forgalmának átlaga 933996 koronát tett ki és ahhoz anyagbeszerzés végett 480 kisárus van utalva.

Az összes gyártmány-készletek a nagyváradi dohánygyárudára raktárból lesznek beszerzendők.

Figyelmeztetnek pályázók, hogy a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 13. §-a, mely szerint az üres gyártmányládák a kincstár részéről visszaváltatnak, érvényen kívül helyeztetvén, azokat a m. kir. dohánygyárudára raktárból, illetőleg a fő- és alárusoktól a megállapított eladási árak megtérítése mellett tulajdonukba átvenni kötelesek.

A kincstár az árudának bizonyos összegben meghatározott jövedelmet nem biztosít és ez okból későbbi kérvények az eladási díj utólagos felemeléseért tekintetbe vétetni nem fognak, úgy kárpótlási igények sem támaszthatók.

Köteles leendő a vállalkozó a dohánygyárudát az átvételre kitűzött napon, továbbá a fogyasztási viszonyoknak megfelelő 4 napi tartalék készlettel 10400 kor. értékben beszerezni és folyton érintetlen teljességben fentartani, azonkívül a napi eladásra szükségelt gyártmány mennyiségét is beszerezni.

A dohánygyárudára és evvel összekapcsolt kistözsde könnyen megközelíthető élénk forgalmu helyen, száraz bolti és raktári helyiségben személyesen kezelendő és az üzletről azon öt rendbeli könyvek pontosan vezetendők, melyek a dohányeladási szabályok 19. §-ban részletezve vannak. A pályázók kötelesek bántópenz fejében 4000 kor. készpénzben, vagy tözsdén jegyzett állampapírokban 1 kor. bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt lepecsételt ajánlatukhoz csatolni, vagy pedig ezen összegel valamelyik állami pénztárnál lefelteni az arról szóló nyugtát az ajánlatához mellékelni és az ajánlatot ezen cím alatt: „Ajánlat“ a nagyváradi dohánygyárudára elnyeréseért legkésőbb 1901. június 8-án délelőtt 9 óráig a p. ü. igazgatóság főnökségénél közvetlen vagy posta útján benyújtani.

A nagyárudára kezelése f. é. július 1-től lesz átveendő s azon ajánlat előnyben fog részesülni, a mely a jelenleg kincstári kezelésben lévő nagyárudára felszerelésének a beszerzési árban leendő átvételre kötelező nyilatkozatot tartalmaz.

Az ajánlatokban az igényelt kezelési díj százalékban számmal és betűkkel tisztán kifejezendő és az ajánlatokhoz egyuttal a magyar honosságot, polgári állást és erkölcsi kifogástalanságot és vagyoni állapotot igazoló hatósági bizonylatok is csatolandók. Olyan ajánlatok, melyek ezen tulajdonokkal nem bírnak, vagy más pályázók ajánlatára hivatkoznak, valamint azok is, melyek határozatlanul szerkesztvék, ugyszintén elkésve benyújtott vagy utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Táviratok jogérvényes ajánlatnak semmi körülmények között tekintetni nem fognak. A versenyben részt nem vehetnek azok, kik a törvény értelmében szerződés kötésére nem képesek, továbbá valamely büntény, csempészet vagy másnemű jövedéki kihágás miatt, avagy az állam biztonsága ellen elkövetett áthágások miatt illetékesen elítéltek, vagy az alól csak bizonyítékok elégtelenségéből is felmentettek.

Továbbá kizárva maradnak azon egyedárusági tárgyak eladói, kik az üzlettől büntetés képpen elmozdítottak és oly személyek is, kik nem az áruda székhelyen laknak, vagy kiknek a politikai szabályok az üzlet helyén leendő állandó tartózkodást nem engedik meg.

Ha az említett akadályok egyike vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására, a p. ü. igazgatóságnak jogában állandó az eladási engedélyt elvonni.

A pályázók látópenzei csak a tárgyalás teljes befejezése után fognak vissza szolgáltatni, az elfogadott ajánlattevő bántópenze pedig csak az érintetlen készlet beszerzése után.

Ha vállalkozó a dohánygyárudát az átvételre kitűzött határnapon át nem veszi, vagy később ajánlatától visszalépne, bántópenzét elveszti és az áruda kezelésének betöltése végett újabb pályázatot fog nyitítani, melyen részt nem vehet.

Az ezen vállalatnál mérvadó részletes feltételek és az azzal egybekötött kötelezettségek a p. ü. igazgatóságnál megtekinthetők.

Nagyváradon, 1901. évi május hó 17-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

39 719. sz.

Hirdetmény.

a „Thanaton“ dohánylúgviz-kivonat általános forgalomba hozatala tárgyában.

A virginiai és kentuch dohánylevelek kilugozásából nyert és a növényeket pusztító különféle élőskedők ellen kitűnő sikerrel alkalmazható dohánylúgviz-kivonat.

„Thanaton“

elnevezés alatt, az általános forgalomban levő dohánygyártmányok árjegyzékébe felvétetik s a m. kir. dohánygyárudák útján forgalomba bocsátatik.

A „Thanaton“ dohánylúgviz-kivonat a mérgek természetével bír, ennek eladása körül a mérgek forgalomba hozatala iránt fennálló óvintézkedések tartandók be; mindazonáltal azonban, nehogy ezen szernek beszerzése nagyobb nehézségekbe ütközzék, a m. kir. belügyminiszter ur az 1898. évi július 14-én kelt 71.854. számú s valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendelettel megengedte, hogy e szernek jövőben való beszerzésénél a gazdasági vagy kerétszeti egyesületek által egyes magánfelek részére kiállított igazolványok a kiszolgáltatásra szóló illetékes hatósági bizonyítványokkal egyenlő érvényűnek tekintessenek.

Ennélfogva a „Thanaton“, a mely a fogyasztóknak a dohánygyárudák útján csakis a községi előljáróság, vagy a gazdasági és kerétszeti egyesületek bizonylati alapján szolgáltatathatók ki.

1300 grammos dobozokban az árusok részére... 1 K. 80 f.
a fogyasztók részére... 2 „ — „
5 kilogrammos dobozokban pedig az árusok részére... 5 „ 40 „
a fogyasztók részére... 6 „ — „
árban adatik el.

Budapest, 1901. május 20-án.

A m. kir. pénzügyminiszterium.

Szerkesztői üzenetek.

B. M. urnak. Örvendünk, hogy néha-néha felkeres bennünket. Az első kérdés — sajnálatunkra — nem adhatunk feleletet. A mi a második kérdést illeti, szívesen állanak lapunk hasábjai rendelkezésére, azon megjegyzéssel, hogy a kéziratot jókor hozzánk elküldeni szíveskedjék, hogy kérsé ne szenvedjen.

Előfizető H-ban. Az ottani pénzügyigazgatóság szolgálhat Önnek felvilágosítással.

M. urnak. D-ben. Jövő számunkban sorát ejtjük. A többi szóval.

Előfizető Debreczen. Az Ön ügye rendezve van. Legközelebb levébeli tudósítást küldünk.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Das Jubiläum einer Tabakfabrik. — Vermischtes.

Das Jubiläum einer Tabakfabrik.

So herzerhebend es auch ist, wenn Personen, die ein Leben lang im Dienste einer Sache, welche die Öffentlichkeit betrifft, gestanden und der Sache nach bester Überzeugung, treu und ehrlich gedient haben, so komisch wirkt es, wenn man Jubelfeier veranstaltet, wie diejenige es war, welche die Elisabethstädter Tabakfabrik jüngst gefeiert hat.

Wer jubiliert eigentlich dabei? Sind es die Beamten, die vor fünfzig Jahren hier ihren Dienst angetreten haben? Nein, die deckt zum grossen Theil der Rasen und andere jüngere Kräfte setzen gegenwärtig das Werk, das sie begonnen, fort. Jubiliert nun die Beamtenschaft, von denen kein Einziger der Eröffnung dieser Fabrik seinerzeit beigewohnt, oder jubilieren die Arbeiter, die hier mit geringen Ausnahmen nur einige Jahre Arbeitszeit verbringen? Jubiliert schliesslich die Fabrik selbst, die stummen Mauern, die eigentlich so gar nichts zu erzählen haben?

Nein, sie alle jubilieren nicht und doch nimmt alles Theil an dem Feste, das sich ein Jubiläum nennt und wobei hübsche Reden gehalten wurden, als ob diese Fabrik dazu beigetragen hätte, das Vaterland gross und ruhmvoll zu machen.

Genügt es, dass ein Gebäude, welches 50 Jahre steht und in welchem jede paar Jahre einige Beamte und einige Arbeiter einander ablösen, ein Jubiläum feiern kann, dann freilich war das Jubiläum der Tabakfabrik in der Sip-utca berechtigt. Wenn man jedoch von Leistungen, von Verdienste spricht, die sich eine Fabrik Zeit ihres Bestandes erworben, von einem Fortschritt in der Fabrikation eines Artikels, dann wüssten wir nicht, wie diese Fabrik zu einem Jubiläum gelangt. Was hat sie denn so Grossartiges geschaffen die Erzsébetvárosi Tabakfabrik. Uns wenigstens ist es erinnerlich, dass sie in den siebziger und achtziger Jahren der Schrecken aller Verschleisser und Zigarren-Konsumenten bildete, vor dieser Zeit aber gar nichts hiess und in den letzten Jahren nur in Bezug der Fabrikation einen Fortschritt aufweist, während das Fabrikat selbst an Güte und Wohlgeschmack so mancher Fabrik, welche erst 4—5 Jahre alt ist, nachsteht. Die Veranstalter derartiger Festivitäten thun gar nicht wohl daran, wenn sie blos den konventionellen Standpunkt in dieser Beziehung einnehmen. Wo es gilt, für geleistete Dienste, für eifriges Bemühen eine Sache zu verbessern oder Neues zu schaffen, Anerkennung zu spenden, da sind wir recht die Ersten, welche in den Chorus der Lobeshymnen einstimmen, nachdem dies einen Ansporn bildet zu weiterem rastlosen, erspriesslichen Schaffen; dagegen sind wir ausgesprochene Feinde jedes Versuches den Grössenwahn gross zu ziehen.

Es liegt nicht die geringste Veranlassung vor, eine Jubelfeier zu begehen,

blos aus dem Grunde, weil die Zahl 50 erreicht wurde und diejenigen, denen die Ansprachen und Danksagungen gelten, sie haben unseres Erachtens nichts anderes gethan, als ihre Pflicht, sonst aber garnichts.

Wenn zum Beispiel die Kaschauer Fabrik ein Jubiläum feiert, so haben ihre Cuba-Zigarren durch zwei Jahrzehnte, weit über die Grenzen des Landes hinaus einen ausgezeichneten Ruf erlangt; wenn die Fiumaner Fabrik jubiliert, so haben ihre Virginia-Zigarren, ihre vortrefflich geschnittenen türkischen Rauchtabake, schliesslich sogar ihr Schnupftabak den Beifall fast aller Konsumenten gewonnen. Was will aber eine Fabrik, die viele Jahre hindurch ein derart verpfushtes Fabrikat geliefert hat, das man es häufig umarbeiten oder zu herabgesetzten Preisen verkaufen musste. Freilich, es ist, wie bereits bemerkt, anders geworden. Das Elisabethstädter Fabrikat präsentiert sich dormalen recht hübsch und die Fabrik scheint überhaupt gut geleitet zu werden. Auch herrscht jetzt in der Verpackung viel mehr Ordnung, als ehedem, wo es in den Kisten eine Menge aufgerissener Pakete und zerbrochener Zigarrenkistchen gab. Die Fabrik strebt vorwärts, das kann nicht geleugnet werden, allein, sie steht noch immer nicht über den in neueren Zeiten errichteten Tabak-Fabriken und das müsste doch der Fall sein, um zu einem Jubiläum Anlass zu geben.

Wenn die Privatindustrie oder Privatgeschäftshäuser derartige Feste veranstalten, so ist damit stets der praktische Reklamzweck verbunden. Nützt nun Jemand seinem geschäftlichen Vortheile, so kann darüber keine Kritik geübt werden, denn all das, was irgend Jemand zur Aufbesserung seiner geschäftlichen Verhältnisse anständigerweise thut, das kann ihn niemals verargt werden.

Schwerlich hat die kön. ung. Tabak-Regie durch Veranstaltung dieses Jubiläums einen geschäftlichen Zweck im Auge gehabt, denn erstens hat sie dies, wie es in der Natur der Sache gelegen ist, nicht notwendig, zweitens hätte sie diesen Zweck auch nicht erreicht. Was soll es also mit derlei Veranstaltungen, die nur geeignet sind, eine Fabrik in ihrer Thätigkeit für eine Zeit zu stören und die so manchen Beamten den falschen Glauben beibringen, dass er Zufriedenstellendes leistet, während er bestrebt sein müsste vorwärts zu schreiten, um einmal für wirkliche Leistungen die Anerkennung des Publikums zu erringen.

Vermischtes.

Die Stambul-Zigarretten. Sobald die Feiertage kommen, muss eine oder die andere Sorte Zigarren oder Zigarretten fehlen und das ist ja ganz natürlich. An Feiertagen werden nämlich diese Sorten viel mehr verlangt, als an

Wochentagen und da man wahrscheinlich einen allzu grossen Konsum fürchtet, so gibt man sie gar nicht in den Verschleiss, denn wozu soll auch der Raucher dasjenige bekommen, was er zu rauchen wünscht und warum soll der Kleinverschleisser an Feiertagen nicht das Vergnügen haben, sich mit dem Publikum in häufig sehr unangenehmer Weise zanken zu müssen. Die Pfingstfeiertage nahen heran und in dem Tabak-Magazine waren keine Stambul-Zigarretten vorrätig. Das ist ja sehr weise und klug ausgedacht gewesen. Die Bevölkerung soll an Sparsamkeit gewöhnt werden. Warum ist es auch so leichtsinnig 5 Heller für eine Zigarette auszugeben, eine Zigarette zu 1 Heller thut es ja auch, zudem sind von diesen Sorten viele Millionen Stück fertig. Wir begreifen überhaupt das Publikum und die Verschleisser nicht, dass man sich wegen solcher Kleinigkeiten aufregt. Man bekommt doch fremde Zigarretten, welche im Auslande erzeugt und durch die k. u. Tabak-Regie verkauft werden, mehr als genug, müssen es also unsere im Inlande erzeugten Zigarretten sein, die man wünscht.

Wohl ist der Herr Handelsminister und die gesammte Presse in Ungarn bestrebt, dem einheimischen Produkte den möglichst grössten Absatz zu sichern, wohl wird eine Bären- und eine Hetzjagd veranstaltet, weil eine Wiener Fabrik es sich erlaubt hat, zwei Kisten Wiener Schuhe nach Ungarn zu bringen, aber diejenigen Produkte, welche das Finanzministerium aus dem Auslande bezieht und deren Verschleiss hier derart forcirt, dass es sogar gestattet, dass die ausländischen Fabrikanten ihre Erzeugnisse hier durch Inserate ankünden, diese Produkte müssen wohl ganz was Besonderes sein, denn ihr Verschleiss wird dadurch gehoben, wenn man unsere eigenen Tabakfabrikate, wie dies jetzt bei der Stambul-Zigarette der Fall ist, einfach von Zeit zu Zeit ausgeben lässt.

Und darum beklagt jedes patriotische Herz nicht so sehr den Verlust der Stambul-Zigarette, als vielmehr den Verlust von vielen hunderttausenden Gulden, welche alljährlich, in Folge dieser sonderbaren Manipulation weniger in den Staatskassen einfliessen. Jawohl, es ist eine sehr hübsche Sache um denjenigen Patriotismus, der sich bemüht, der Bevölkerung des Landes Brot und Arbeit zu geben, aber vorher muss man auch darauf behacht sein, in dieser Richtung bei sich selbst anzufangen. Diese stets fehlenden Sorten Zigarretten und die massenhafte Einfuhr ausländischer Zigarretten persifliren das Bestreben, möglichst viel ungarisches Fabrikat aufzubreuchen derart, dass dieses als lächerlich erscheint. Möge die Schuld an welchem Umstande immer liegen, es ist einerlei, solche Fälle dürfen nicht vorkommen und die k. u. Tabak-Regie hätte in erster Reihe die Verpflichtung dafür zu sorgen, dass ihr eigenes Produkt immer besser und konkurrenzfähiger werde, wodurch die fremden Fabrikate entbehrt werden könnten, nicht aber, dass Sorten, die sich schon einer gewissen Beliebtheit erfreuen, zeitweilig aufhören zu existieren.

Konsequenz. Vor Jahren hatte eine Witwe in einer der frequentesten Strassen der Hauptstadt eine Trafik gekauft. Die arme Frau, trotzdem sie ihr ganzes kleines Vermögen in

das Geschäftchen investirte und trotzdem sie einige kleine Kinder zu erhalten hatte, sie konnte die Umschreibung der Lizenz nicht erwirken, denn eine andere Dame, welche eine grosse Protektion genoss, erhielt die Lizenz, ohne jedoch das Lokal zu besitzen, aus welchem Grunde auch auf diesem Posten seither keine Trafik bestand. Die betreffende Witwe bot alles auf, um die Lizenz zu erhalten, nachdem sie um ihr Geld von dem früheren Besitzer der Trafik betrogen wurde, doch umsonst, man theilte ihr mit, dass dort keine Trafik errichtet und sie selbst keine Lizenz erhalten werde. Das „Warum?“ ist allerdings dabei nicht beantwortet worden.

Nun verlässt die arme Frau von selber das Geschäftslokal, da sie ein anderes Geschäft, welches sie inzwischen betrieb, nicht zu ernähren vermochte. Augenblicklich war aber auch schon eine Einreicherin und ein Protektor da

und da der Letztere wahrscheinlich einer jener Abgeordneter ist, die am heftigsten gegen Korruption und Protektion wüthen, so erhielt dessen Protégé auch die Lizenz. Natürlich kümmert es diejenigen, welche diese Lizenz ertheilen, nicht, dass die arme Witwe, der sie seinerzeit die Lizenz nicht ertheilten, blos deshalb zur Witwe geworden, weil ihr diese Ungerechtigkeit widerfahren, denn zur Zeit, als sie die Trafik kaufte, hatte sie einen kranken Mann, der den Verlust seines kleinen Vermögens nicht zu erlangen vermochte und deshalb einen Selbstmord beging. Arme Frau!

Zündhölzchen. Die jetzt eifrig betriebene Hetze gegen die Einfuhr österreichischer Zündwaren dürfte wohl nicht lange anhalten, zumal der Ersatz, welcher den Konsumenten dafür geboten wird, mitunter einen recht problematischen Werth besitzt. Selbstverständlich muss ein Fabrikat, wie es zum Beispiel die Firma

Fl. Pojatzi & Comp aus Deutschlandsberg bei Graz bisher liefert, gleichwohl gekauft werden, denn schliesslich wünscht man von einem Zündholz, dass es brennen und nicht dass es beim Anreiben die Funken umherspritzt, so, dass man Gefahr läuft bei dieser Prozedur das Augenlicht zu verlieren. Am schlimmsten kommen bei dieser Hetze die Kleinverschleisser fort, die mitunter sich durch Zuschriften und Agenten beeinflussen lassen ein eingeführtes ausgezeichnetes Zündholz aufzugeben und dafür einen Schund in den Verschleiss zu nehmen, deren, man muss es offen sagen, in Ungarn ziemlich viel erzeugt wird. Wenn einmal die heimischen Fabriken ausgezeichnete, treffliche Waaren erzeugen werden, dann werden wir selbst dieselben empfehlen, bis dahin aber bleibe Jeder bei dem Produkt, dessen Güte über alle Zweifel erhaben ist.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heitl.

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. és TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,

Magyar korona-svédgyufa,

Magyar honvéd-szobor-gyufa,

Krokodil-gyufa és

Magyar Imperial-gyufa elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar állam-

férfiak arcképeivel díszítvők.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergbe** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz.** alatt van raktárunk.

POJATZI FL. és TÁRSA es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára

DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCZA 29. SZÁM.